SVENSK MUSIKTIDNING

NORDISKT MUSIKBLAD.

Nr 13. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Telefon: Brunkeberg 14 97. | Stockholm den 18 Sept. 1905. | Expedition: Kammakaregatan 6. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 25:e Årg.

Francesco Tamagno.

På sista dagen i förra månaden afled på sin villa i Varese den berömde Francesco Tamagno, en af världens förnämsta hjältetenorer. Den lilla staden Varese, belägen i en härlig trakt af nord-Italien mellan Lago di Como och Lago maggiore är en tillflykt i synnerhet för Milanos rika familjer, och bit hade också Tamagno dragit sig undan med sina sammansjungna millioner. Sångaren hade endast hunnit något öfver femtiotalet af år, då ett hjärnslag ändade hans lefnad.

Francesco Tamagno var född 1851 i Turin. I en biografisk skiss om sig sjelf berättar han, att han härstammade från en mycket musikalisk familj. Hans far hade en så vacker röst att man jämförde den med Rubinis, och två hans bröder hade präktiga stämmor, den ene tenor, den andre bariton. Tamagnos far hade en liten rastaurang i Turin och hans åtta söner måste hjälpa honom med rörelsen. Francesco, som lär ha försökt sig med arbete hos en bagare och äfven hos en smed, samt hans bror, bariton, längtade emellertid ut ifrån hemmets och värdshusets trånga sfer och begåfvo sig till direktören för Teatro Reggio i afsikt att profsjunga för honom. Han engagerade dem och yttrade: »Om ni öfva er bra, så bli ni nog goda korister och kunnen utomlands, t. ex. i London, förtjäna er 30 schilling i veckan».

En gång, då en sångare som innehade Bois Rosés lilla parti i »Hugenotterna» hastigt blef sjuk, sprang Tamagno in i hans ställe och smattrade till sitt »rataplan» med alla höga B på ett så glänsande sätt, att han som »fyllnadstenor» blef för 250 frcs engagerad under säsongen. Sedan han fullgjort sin värnplikt beslöt han att ägna sig helt och hållet åt teatern, studerade för maestro Pedrotte i Turin och debuterade 1873 i Verdis »Maskeradbalen». Han gjorde till en början ej stort uppseende men snart började hans rykte stiga, Med stor framgång sjöng han derefter i hela Italien, i Spanien, England, Paris och i Monte Carlo samt i Nord- och Sydamerika, der han särskildt firade stora triumfer och skördade guld i mängd. Under de tre sista årtiondena af 1800 talet var han specielt den främste Verdi-tenoren.

Francesco Tamagno.

Han har också en gång yttrat: »Verdi har jag att tacka för mina framgångar; med Verdi skall jag också sluta min lefnadsbana». För Tamagno skref Verdi titelrollen i »Otello» och instuderade den sjelf med honom. I dramatiskt hänseende var Tamagno ej särdeles framstående. Han var stor och grof till växten och rörde sig ej med synnerlig ledighet och grace. Verdi lär också haft svårt att få honom till sin belåtenhet utföra dödsscenen i »Otello», då denna opera 1887 hade sin premiär i Milano. Det berättas att efter slutet af denna, då Verdi bakom scenen med omfamningar helsat och tackat de förnämsta rollinnehafvarne, förnämligast Maurel, som spelade Jago, maestron något kärft yttrat till Tamagno, som äfven väntat sig samma erkännande: »Ni är inte värdig!» Detta lär ha gripit Tamagno så djupt att han sedan insjuknade och länge blef sängliggande. Det goda förhållandet mellan maestron och sångaren återställdes dock snart. Utom Verdis tenorhjältar hade Rossinis, Meyerbeers och Donizettis en ypperlig tolk i Tamagno, hvars röst säges ha varit elektriserande genom en harmonisk styrka, som kunde svälla ut från det svagaste pianissimo till häpnadsväckande fortissimo utan att detta blef skrikande. Dertill berömmes han för ett mellanregister af mycket sympatisk barytonklang. Med åren hade sångaren tillegnat sig denna magt öfver rösten, som låter styrkan sparas till rätta ögonblicket för dess användande. Tamagnos förnämsta roller voro, säges det, Radames i »Aida», Raoul i «Hugenotterna», Johan af Leyden i »Profeten», Arnold

i »Wilhelm Tell» och den förutnämnda titelrollen i Verdis »Otello».

Då Tamagno gästade i Tyskland 1892, vann »den italienska naturalisten», som man kallade honom, ej fullt erkännande. En kritiker, som hört honom i »Trubaduren», yttrar att hans sång saknade all karaktärisering och att ett skönt piano eller mezza voce söktes förgäfves i hans sångkonst. Men tillika säges, att om ock lungkraften stegrades till den yttersta gränsen af möjlighet, verkade den dock alltjemt estetiskt. De mest bländande tenortoner — lysande om ock ej värmande — bland alla som för närvarande kunna strömma ur en sångarstrupe, kan man dock hos honom »attestera», heter det vidare. Sådana partier som Lohengrin, Tannhäuser eller Siegfried anser samme kritiker stå utom Tamagnos förmåga att utföra. Måhända var rösten redan då på retour. Under de senare åren har sångaren ej mer uppträdt på scenen utan endast sjungit på välgörenhetskonserter.

Ännu 1897 finna vi Tamagno sjunga Otello i Paris och man talade då om hans väldiga stämma och medryckande spel. Hans gage var här 5000 frcs för aftonen. Samma år gästade han Berlin, der hans höga toner fingo många beundrare genom deras glans och kraft. Det sades då att penningförluster nödgade honom att sjunga i Tyskland. Det berättades ock att han sommaren 1898 var engagerad i Buenos Ayres för ett gästspel som skulle inbringa honom ej mindre än 400,000 mark. I sitt fädernesland sjöng han sällan, emedan man der ej hade råd att betala honom. Hans mista gage var nämligen 4000 frcs, men på stora utländska scener, särskildt i Syd- och Nordamerika, upppbar han 10,000 frcs för en afton. I Sydamerika blef han en gång frestad att bli börsman i stället för sångare men förlorade på kuppen sina redan vunna millioner. Ännu en gång, för ett tiotal år sedan, förlorade han sin förmögenhet, deponerad i en bank, som gick omkull. Sådana missöden till trots lär han dock vid sin död ha efterlemnat en förmögenhet af 7 millioner francs. Likasom Adelina Patti på sitt slott i England, byggde Tamagno en liten egen teater på sin villa i Varese för några år sedan, då han slutat sin sångarcarrière.

Tamagno var som kamrat mycket afhållen och fördrog ej att man gjorde reklam för honom. Han var mycket måttlig i sitt lefnadssätt, och det berättas att då han var bortbjuden, medförde han en liten flaska rödvin, som, blandadt med vatten, utgjorde hans dryck under måltiden. Han var ock i många fall mycket sparsam, hvarom flere anekdoter förmäla, men på senare år sjöng han endast för att öfva välgörenhet mot de fattiga. Tamagno blef för tre år sedan dekorerad med hederslegionen.

Gounod om sin "Faust".

I början af 1869 gjorde Charles Gounod ett besök i Karlsruhe med anledning af att hans opera »Faust och Margareta» der skulle uppföras och sammanträffade där med Herrmann Levy, d. v. hofkapellmästaren derstädes. Levy berättar härom följande:

»Mig beredde», säger L., »den utomordentligen älskvärde komponistens vistelse inom våra murar ett outsägligt nöje. Det hade länge varit min högsta önskan att närmare lära känna den berömde tondiktaren. Hastigt ställde jag mina steg till hotellet, uppsände till honom mitt visitkort och blef mottagen, trots det att Gounod energiskt frånsagt sig hvarje besök. Mästaren mottog mig med den mest utsökta älskvärdhet och artighet. Jag förstod ändamålet med hans besök i Karlsruhe och begynte genast att tala om »Faust». Hans ögon lyste, och jag märkte att jag träffade målet.

»Ja, ja», afbröt mig mästaren, »Faust»! — »Jag är fullt medveten om det orätta uti att förgripa mig på ett mästerverk utan like; tro mig, då jag säger er det. Men just i denna grandiosa skapelses öfvervältigande storhet har man att finna orsaken till att all min diktan och traktan var riktad på detta upphöjda verk. Mångfaldiga gånger studerade jag boken från början till slut, och den ena skönheten underbarare än den andra framträdde för mina ögon. Jag kände med mig att denna dikt och ingen annan skulle jag sätta i musik. Måtte Goethes genius der uppe i olympen förlåta mig denna missgerning — jag kunde ej annat — det måste så ske.

Med mitt förstlingsverk »Sappho», som gjorde mig mycken möda och stort bekymmer, upplefde jag ett bedröfligt fiasko, då det 1851 uppfördes på Stora operan i Paris; ej bättre gick det 1854 med min andra femaktsopera »Nonne sanglante». Jag kände mig förintad. Jag hade förlorat allt hopp och dertill tron på min förmåga. Jag blef misantrop. Gång på gång sökte jag fram Goethes tragedi; hänförd deraf bragte jag på papperet otaliga skisser, men åter och åter igen sade mig en inre röst: Nej, Charles! du kan — du får icke våga dig på detta mästerstycke. En dag kom mig i händerna en bok, det var en genomlustig historia: *Le medicin malgré lui.* Trots mina svårmodiga tankar beredde den mig stort nöje. För att undvika ett tredje misslyckadt försök och äfven för att förskaffa mig en omvexling ville jag kasta mig på den komiska genren, och verkligen kom ej också 1858 den komiska operan upp på Théâtre lyrique och detta med temligen varm succés d'estime.

Jag tyckte från detta ögonblick att jag åter började halfvägs bli menniska igen. Faust och endast Faust: det var nu den enda tanke som besjälade mig. Mina Faust-skisser blefvo framtagna och med obeskriflig hänförelse, omätlig skaparlust gick jag till arbetet. Hemma, på jernvägen, på ångbåten, i kaféet, i Tuillerierna, ja till och med på en hörnsten vid bulevarden komponerade och improviserade jag. På nyåret 1859 hade jag partituret färdigt och lämnade genast in det till direktionen för Stora operan. Mot min förmodan erhöll jag redan efter två veckor den glada underrättelsen att mitt nyaste opus antagits och förbereddes till uppförande. Men nu betogs jag af ofantlig oro, ja riktig ångest i väntan på hvad som skulle ske. Hvarenda förmiddag sprang jag till operahuset för att delvis öfvervaka repetitionerna med piano och ge damer och herrar instruktioner. Jag var så irritabel, att man fruktade för mitt förstånd. För mitt lugnande har jag att tacka min kära hustru och den förträfflige tenoren Roger, hvilken ej vek från min sida och alltjämt försäkrade att mitt verk otvifvelaktigt skulle vinna stor framgång. Äfven smickrare och hycklare omgåfvo mig i mängd med försäkran om stor succés för min Faust. Äfven med chikan och malis hade jag att kämpa. En distinguerad dam af högt stånd tillät sig i ett bättre sällskap att yttra till mig: 'Monsieur Gounod, ni har ju satt musik till Goethes Faust! pardon, förbättrat den ville jag säga.' Jag blef ursinnig öfver denna ingeniösa förebråelse. Ingeniös? — Javäl, anklagelsen var inte så alldeles utan skäl, trots det att intet låg mig fjermare än att vilja öfvertrumfa Goethe.

Sanct Joseps dag, den 19 mars 1859 var den afgörande vändpunkten i mitt lif. Min enda tanke var: antingen upplefver du en fullständig triumf, eller — hvad som är mycket troligare — ett totalt nederlag. Flere veckor före premiären var jag ej mera en naturlig menniska. Otaliga gånger sprang jag som en vansinnig från kafé till kafé för att berusa mig med absinth, denna djäfvulsdryck. Vidare strök jag fram och åter på bulevarderna, begapade menniskorna och lyssnade på samtalen, för att möjligen få höra ett ord om Faust, som snart skulle komma att uppföras. Mest och värst hade min stackars familj att lida derhemma; jag var ej mer som förr den trogne, uppmärksamme maken, den kärleksfulle fadern. Jag hade alldeles förändrat natur. Men så gick operan öfver scenen och med fabelaktig framgång. Jag blef menniska på nytt. Odjuret i mitt inre hade försvunnit.

Ledsamt nog har mina senare operor ej på långt när gjort samma lycka, hvarken »La colombe» eller »Philemon et Baucis» eller »La reine de Saba» (1862) eller »Mireille» eller »Romeo et Juliette» (1867). För min enda och sannaste lycka har jag att tacka endast och allenast Goethes snille och hans härliga Faust».

Från Londons Musiksäsong.*)

Den angenämaste tiden för ett besök i London är »the season», d. v. s. från början af maj till midten af juli. Bestämmande för säsongens förläggande till den varmare årstiden torde vara parlamentet, då engelsmännen i motsats till alla andra nationer föredraga att under våren och sommaren samlas till parlamentets sessioner, och med sammankallandet af dessa 1,200 representanter för det britiska världsriket följer gifvetvis en stegrad lifaktighet å andra områden. För främlingen visar sig under denna tid verldsmetropolen med dess bortåt sju millioner menniskor från sin älskvärdaste sida. Londons fruktade svarta dimma har vikit, och vädret är vanligen strålande. De storartade parkerna stå i saftig grönska, och de vackra omgifningarna inbjuda till utflykter såväl till de historiskt och konstnärligt intressanta slotten och orterna som uppefter den idylliska Themsen.

De förströelser, som erbjudas under säsongen, finnas visserligen äfven under den öfriga delen af året, men med vårens ankomst stegras nöjeslystnaden, och man hängifver sig med intensitet åt alla de förströelser och njutningar, som verldsstaden erbjuder i mångfaldiga former. Hofvet och den högre societeten samlas för denna tid i London. Baler, middagar och soaréer omväxla med banketter, mottagningar och bazarer. Teatrarne utsända sina mest lockande program, konserthallarne prunka med de mest lysande konstnärsnamnen, kapplöpningarne vid Epsom, Ascot och Sandown, blomsterutställningarne i Royal Botanic och Horticultural Societies, fyrverkerierna vid Crystal Palace, militärrevyer och sporttäflingar, allt är egnadt att tillfredsställa de mest skilda smakriktningar.

Bland alla dessa förströelser intager musiken ett framstående rum. Med musik illustreras societetens fester, och äfven inom anspråkslösare kretsar äro musikaliska tillställningar vanliga. Formen för dessa privatsoaréer kan vara olika, dock gifvas de vanligen i hemmen antingen i förening med 5-o'clock-téet eller efter middagen vid niotiden på aftonen, hvarvid förfriskningar serveras. Vid dessa soaréer, till hvilka ofta ett obegränsadt antal personer inbjudas, medverka äfven de främsta artister, som härför ibland betalas med enorma summor. Så erhöll nyligen Caruso 4,320 kronor för några sånger vid en fest hos Savoyhotellets egare Kessler. Vid såväl privatsoaréerna som vid de offentliga konserterna märkes vanligen en förvånande brist på smak hvad sammanställning af program beträffar. Att vid en solistkonsert finna bortåt ett tiotal medverkande solister och att vid en orkesterkonsert under 2—3 timmars tid höra alla möjliga stilarter hopblandade, oftast med mycket korta pauser, är ganska vanligt. Behållningen af en sådan kaleidoskopisk konsert blir naturligtvis ytterst obetydlig. Visserligen kan man äfven få höra s. k. enhetliga program, exempelvis Wagnerkonserter, men då det bjudes på ett tiotal af mästarens stora orkesterverk nästan utan afbrott förefaller detta lika smaklöst.

Af Londons 60 teatrar äro en stor del egnade åt operetten, men blott en, den kungliga italienska operan eller Covent Garden-teatern, åt operan och detta i allmänhet endast under säsongen. I öfrigt är den upplåten för maskeradbaler, utländska teatertrupper o. d.

Teatern, som rymmer 3,500 personer och närmast kan jemföras med La Scala i Milano, är oaktadt dess knappt femtioåriga tillvaro bland de sämst inredda, bristfälligaste och eldfarligaste, som kunna tänkas. Korridorerna till öfre raderna tillåta knappt tvänne personer att passera förbi hvarandra, hvarför här och der i väggarne mindre fördjupningar eller nischer äro anbragta, och oaktadt trätrapporna tillåtes rökning i korridorer och trappor.

Operans portar öppnades den 1 maj, och den nya säsongen invigdes med två cyklar af Nibelungenring samt med Tristan och Lohengrin. Bland solisterna glänste fruarna Wittich och Fleischer Edel samt herrarne Whitehill och van Rooy. I spetsen för den utmärkta orkestern stod Hans Richter, den oförliknelige Wagner-tolkaren. Frånsedt en enastående dålig regie voro dessa representationer verkliga mönsterföreställningar. Titelrollen i Tannhäuser och Walters parti i Mästersångarne återgåfvos af skandinaviska gäster, Menzinsky från Stockholmsoperan och Herold från Köpenhamn, hvilka dock ej visade sig i besittning af fullt tillfredsställande röstmedel för lokalen.

Omvexlande med Wagneroperorna gåfvos de gamla välkända italienska operorna af Verdi, Rossini och Donizetti samt den moderna Bohème af Puccini; dessutom några franska operor, Hugenotterna, Faust, Romeo och Julia samt Carmen. Säsongens enda nyhet, enaktaren Oraklet af Leoni, blef mycket kyligt mottagen. Af solisterna framstodo de tyska sångerskorna Kurz och Destinn, den senare denna gång ej helt till sin fördel, samt den ypperliga barytonen Scotti. Högst i publikens ynnest stodo dock fru Melba och tenoren Caruso, den förstnämnda en sedan många år berömd stjärna, hvars kalla och något bleknade strålar ej förmå värma, den senare, som under de sista åren vunnit sitt verldsrykte, ännu lysande i sin fulla glans. Dock torde Caruso vara något öfverskattad, ty visserligen är stämman af naturen sällsynt vacker och kraftfull samt ovanligt omfångsrik, men Caruso gör intet undantag från italienska sångare i allmänhet, som tyckas anse, att en af naturen rikt utrustad röst ej kräfver vidare konstnärlig utbildning, hvarför de i visst fall alltid förbli natursångare.

Ett nytt operaföretag startades i maj, då den nya Walldorfteatern invigdes, naturligtvis af ett italienskt operasällskap med italiensk repertoar. Dramatiska stycken skola omvexla med operaföreställningarna, och en lysande början har gjorts med Duses gästspel. Ett försök att starta en engelsk nationalopera misslyckades fullständigt, och den härför byggda präktiga teatern har förvandlats till en varieté, som lär bära sig förträffligt att döma af de öfver 400 dylika etablissement det nöjeslystna London består sig med.

Konsertlifvet har under de senare åren utvecklats oerhört, och den ena stora konsertlokalen har uppstått vid den andra, dervid i främsta rummet den enorma Albert Hall med plats för 8,000 personer samt Queen's Hall för 3,000 personer. Dessutom finnes ett stort antal mindre konsertsalar, vanligen byggda i förening med utställningslokaler för olika instrumentfirmor såsom Steinway, Erard, Bechstein och Aeolian company. Den gamla St. James' Hall med dess lysande minnen håller nu på att rifvas, men lär komma att ersättas af flera nya konsertpalats. Af ofvan nämnda lokaler är Albert Hall den för konserter minst anlitade, men i de öfriga gifvas under säsongen vanligen två konserter om dagen, en kl. 3 och den andra kl. half 9 på aftonen. Till mönsterkonserter och populära konserter användes ibland centralskeppet i Crystal Palace, hvars stora podium rymmer 4,000 medverkande, men som i alla afseenden är ovärdigt att användas för god musik.

Orkesterkonserterna intaga en framstående plats i Londons musiklif, och de båda förnämsta orkestrarne, Londons symfoniorkester på hundra man under dir Cowens dirigentskap samt Queen's Hallorkestern under Henry Woods ledning kunna fullt mäta sig med de ypperstа orkestrar å kontinenten. Den förstnämnda har under säsongen gifvit sju stora symfonikonserter med framstående solister, bl. a. Casals, Vecsey och Pugno. Såsom gästdirigent medverkade vid en af konserterna den äfven i England synnerligen populäre Nikisch, som excellerade med sitt paradnummer, Tschaikowskys »Patétique». Queen's Hall-orkestern, hvars medlemmar till större delen äfven tillhöra Londons symfoniorkester, gifver under vintern populära söndagskonserter, hvarvid abonnementet för de samtliga 26 konserterna kostar från 57 till 19 kronor. Dessutom gifves en symfonikonsert första lördagen i hvar månad samt från midten af augusti till slutet af oktober dagligen promenadkonserter. Förutom vid orkesterns egna konserter anlitas dess krafter ofta vid solistkonserter etc.

*) Ur Göteborgs Hand. o. Sj. Tidn., benäget meddelad af författaren.

I början af juni gåfvos sex konserter af Ostende Kursaalorkester, 125 man under Rinnskoffs förträffliga ledning. Genom ypperliga prestationer, utmärkta solister och intressanta program kunna dessa konserter räknas till musiksäsongens märkligaste tilldragelser. Liksom orkestern var belgisk, representerade såväl solisterna som delvis äfven de framförda verken den belgiska tonkonsten, som att döma af dessa konserter torde stå mycket högt. Medverkande solister voro van Dyck, Gerardy, Thomson och De Greef, hvar och en på sitt område verldsberömd. Af nyheter inom belgiska och franska skolorna framfördes en symfoni af Théo Ysaye, den berömde violinistens bror, Charpentiers suite »Impressions d'Italie», konsertstycke af Pierné, »L'Apprenti Sorcier» af Paul Dukas samt symfoniska skizzer af Gilson och Rabaud.

Kammarmusikens vänner hafva kunnat glädja sig åt Joachim-kvartettens besök i midten af maj. Samtidigt gaf Joachim tillsammans med Borwick en sonatafton, omfattande sonater af Bach, Mozart, Brahms och Schumann. Bland mängden af öfriga solistkonserter under säsongen är det svårt att göra ett urval. Å det vokala området glänsa namnen Albani och Patti-Cederström, bland violinister märkas Kubelik, Kreisler, Such och underbarnen Vecsey och Elman samt bland pianister Lamond och Mark Hambourg.

Af de svenskar, som bidraga till Londons musiklif, må framhållas Thora Hvass, som är lärarinna vid Hampsteadkonservatoriet, violinisten Frederiksen, hvilken dock lär komma att utbyta London mot Chicago, samt pianisten Alfred Roth.

En af de största konserterna under säsongen har jag hittills med hänsyn till dess särställning underlåtit att nämna. Det var på midsommardagen. Tusentals menniskor strömmade till Crystal Palace för att bringa den engelska tonkosten sin hyllning, 3,000 sångare och 500 instrumentalister, hvaraf 80 första och lika många andra violinister, hade samlats å det kolossala podiet. Den väldiga orgeln med dess bortåt 5,000 stämmor preludierade. Publiken, som kunde räknas i många tusen, satt i förväntansfull feststämning. Kapellmästare Cowen mönstrade sin mastodontiska skara och en British Festival började. När den slutade är ovisst, ty efter ett par timmars åhörande af engelsk musik af engelska tonsättare gick undertecknad. Första erfarenheten af konserten var, att tiondedelen så stor apparat hade gjort bättre effekt i en normal konsertsal samt att dylika jettekonserter äro ett musikaliskt oting och smakvidrigt, andra erfarenheten, att det ej existerar någon engelsk tonkonst i högre mening, trots de oerhörda ansträngningar, som i hela landet göras därför. Programmet omfattade körverk af Parry och Colerigde Taylor, orkesterverk af Mackenzie, Cowen och German, sånger af Elgar, Stanford, Sullivan och Thomas, det hela tillfredsställande återgifvet samt under medverkan af framstående solister, bl. a. Clara Butt och Ada Crossley. Således borde man erhållit en god bild af engelsk tonkonst, men blef intrycket tyvärr mycket nedslående och öfverensstämmande med det man erhåller vid nästan alla speciellt engelska konserter.

Bland engelska tonsättare förtjenar knappast mer än Elgar att framhållas, då han åtminstone i sina större verk står högt öfver sina landsmän, om han än kanske på grund deraf blifvit öfverskattad. Äfven Ashton är en god kompositör, ehuru mindre utpregladt personlig. Flera engelska operor hafva visserligen nått öfver hemlandets gränser, exempelvis Stanfords »The veiled Prophet» och »Savonarola» Cowens »Signa», de Laras »Moina» och »Messalina», de Lisles »Sol Hatchnel» samt Balfes och Sullivans operor i den lättare genren, men hvar finnas nu alla dessa alster? Förutom operetterna torde intet verk under längre tid hålla sig på repertoaren.

Att den engelska nationen ej saknar musikintresse visar sig på mångfaldigt sätt. Den älskar musiken, som dock ej tyckes besvara denna känsla. Ej blott i en hvar af de större städerna utan äfven öfverallt i landsorten utvecklas en storartad energi å det musikaliska området. Musikskolor och körsällskap upprättas öfverallt, musikfester gifvas årligen. Endast under maj gafs femton dylika fester i olika delar af landet, tonkonstens utöfvare erhålla all möjlig uppmuntran, unga tonsättare äro i stånd att få sina verk uppförda och kända, särskildt genom Palmers donation på 360,000 kr., tillfälle att höra de yppersta tonkonstens verk och de främsta konstnärer gifvas ständigt i de större städerna. För ungdomens musikaliska uppfostran är väl sörjdt genom en mängd musikinstitut, deraf främst Royal academy of music under Mackenzies direktörskap och med en stab af öfver hundra lärare lemnande undervisning åt 500 elever, hvilka dock måste bidraga till anstaltens underhåll med betungande afgifter, öfver 600 kr. årligen förutom 100 kr. i inträdesafgift, då akademien ej åtnjuter statsanslag utan understödjes dels genom årlig subskription på omkr. 7,000 kr., dels genom donationer på 63,000 kr. När man betraktar alla dessa yttringar af en högt uppdrifven musikkultur och jämför dem med det konstnärliga resultatet, de skapande och reproducerande konstnärerna, den oförstående publiken och kritiken, förefaller den engelska musikentusiasmen oförklarlig.

Den musikaliska begåfningens utbredning och fördelning inom Storbrittannien erbjuder en intressant företeelse samt leder till den slutsatsen, att de musikaliska förutsättningarna äro större hos en homogen ras än hos ett blandfolk. Sinnet för tonkonst är således högst utvecklad hos örikets oblandade raser, kelterna på Irland, gaelerna i Skottland och kymrerna i Wales. Särskildt den keltiska rasen har frambragt flertalet af Englands tonsättare såsom Mackenzie, Parry, Stanford och German. Äfven verldens mest homogena folk, judarne, hafva bidragit med några af de populäraste tonsättarne, Cowen och Barnett. Den öfvervägande kommerciellt anlagda anglosaxiska rasen, amalgamerad med latinare, normanner och danskar, visar sig deremot sakna förutsättningar för en högre musikkultur. Skall en nationel engelsk tonkonst uppspira, så torde de lifgifvande impulserna komma från nationens keltiska element. *O. M.*

En debutant för 50 år sedan.

År 1855 i början af december hade en ung tjensteman, i vida kretsar i hufvudstaden känd för sin vackra röst, debuterat på dåvarande Mindre teatern (sedermera k. dramatiska); debutanten hette *Oskar Arnoldson*. Under loppet af några år var han der mycket använd och af publiken uppburen. Men hans håg stod naturligtvis till k. teatern, der hans talang alltid hade ett större fält att arbeta på, och hans debut derstädes försiggick också den 13 januari 1858 som Max i »Friskytten». Debuten var hvad man kallar en »succès d'estime». Man berömde hans vackra röst, men den tidens musikaliska auktoriteter spådde ej någon stor framtid åt den unge debutanten. Rösten ansågs allmänt för svag för större operapartier.

Han blef dock engagerad från derpå följande höst och uppträdde den 4 november i »Stradella», kanske ett af de svåraste och mest ansträngande tenorpartier man känner.

Redan vid operans början märkte man, att sångaren var mycket indisponerad, hvilket obehag ökades under operans gång samt följdes af en pinsam tystnad i salongen, tills i sista akten det ej mera var sång, utan endast ett hväsande ljud, som förnams.

Den beklagansvärde sångaren var alldeles hes, och allmänt hviskades, att han förstört sin röst samt hädanefter var omöjlig för scenen, och åt detta rykte gaf han själf fart, i det han åter ingick vid tullverket såsom tjensteman derstädes.

Allmänt beklagades denna förlust, och sångaren, som för sin älskvärda personlighet både inom och utom teatern var mycket afhållen, rönte de mest otvetydiga bevis på sympati från alla håll.

Under en lång tid genomgick han en s. k. tystbetskur, då han på månader ej yttrade ett ord, utan konverserade medelst plån och blyertspenna.

Man trodde, att han ej mera kunde hjelpas, då man till stor öfverraskning erfor, att han skulle uppträda, dock endast i några mindre operetter, hvarvid början gjordes med »Den unge arrestanten» och »En egendom till salu».

Man gladdes mycket, att den älskliga sångaren återfått sin röst, men trodde fortfarande, att han ej mera kunde användas i den större operagenren, då på en gång sångaren slog sin publik med häpnad och uppsteg som en glänsande stjerna på teaterhimmeln.

Det var den 6 november 1860. »Stradella» var annonserad att gifvas med den tyske tenoren Richard i titelrollen.

Samma dag hade den gästfrie »Jo Jo» en liten treflig middag i sitt angenäma hem, der bland andra glada vänner äfven k. teaterns regissör Kjellberg var närvarande.

Just då middagen som bäst pågick, inkom teaterordonnansen andtruten och rapporterade, att tysken skickat sjukbud och »Stradella» måste inställas.

Kjellberg blef rosenrasande, utslungade i kraftiga ord sitt anathema öfver allt hvad tenorsångare heter och »tyska dj—r i synnerhet, som inte kan sjukna på andra tider, än då folk skall äta sin middag».

En af gästerna, den gamle glade Svante, invände för att lugna K.:

— Skulle du icke kunna skicka bud till Arnoldson och fråga, om han vill sjunga Stradella i afton, så behöfver operan icke inställas.

— Nej — svarade K. — det vore ogrannlaga, då vi ju veta, att det i dag nästan är årsdagen af hans olyckliga uppträdande i samma opera.

Svante invände, att det ju aldrig kunde skada att försöka och att man icke kunde få värre svar än nej, hvarpå regissören sände ett bud till den omnämnde operasångaren med förfrågan härom och till sin förvåning erhöll det svar, att om han kl. 5 kunde erhålla en repetition vid piano, åtog han sig att sjunga partiet.

Detta blef så sent beslutet, att endast en anmälning från scenen härom kunde göras, och den talrika publiken mottog denna underrättelse med förundran och glädje. Ridån gick upp. Det var så tyst i salongen, att man kunde höra en fluga surra, men det blef annat lif, då sångaren sjungit sin första serenad på ett mästerligt sätt, och så fortsattes under stegradt bifall hela operan igenom.

Sångaren öfverträffade sig sjelf, och sällan, om ens någonsin, har man i en teatersalong hört så många utrop af glädje och sympati, som vid detta tillfälle. *

* Efter »Teaterminnen» af O—m.

Det är nu 75 år sedan Oskar Arnoldson föddes och nästa år d. 1 juli 25 år sedan hans bortgång.

Musikpressen.

På Jul. H. Zimmermanns förlag, Leipzig, har utkommit

för violin och piano:

Aulin, Tor: *Konzert N:o 3, (C-moll*, op. 14, Tillegn Henri Marteau. Pr Mk 8.
— *Vier Stücke in Form einer Suite* op. 15. Tillegn. prof. Leop. Auer. N:o 1 Toccata. N:o 2 Menuett. N:o 3 Air. N:o 4 Gavotte u. Musette (N:o 1 o. 4 à Mk. 2,50; N o 2 o. 3 à Mk 2.)

På N. Simrocks förlag, Berlin, Leipzig, Köln, har utkommit

för en röst med piano

Morales, Olallo: *Vier Minnelieder*. op. 9. An meine Frau. Pr. Mk. 1.

Aulins ofvannämnda violinkonsert N:o 3, som han sjelf först spelade här på en Kgl. teaterns symfonikonsert i nov. 1899, har efter dess utgifvande i Tyskland blifvit mycket fördelaktigt omnämnd af kritiken derstädes. Så yttrar E. Schmitz i »Die Signale» om densamma: »Harmoniskt intressant utan att vara komplicerad, melodiskt verkningsfull, delvis också af frisk uppfinning och nästan alltigenom mycket skickligt utarbetad, skall denna konsert vid utförandet alltid väcka sympati och blifva en tacksam uppgift för solisterna». Såsom vi nämnt har konserten äfven i Neue Musikzeitung blifvit berömligt kritiserad af W. Niemann. Konserten börjar med ett molto moderato, C-moll, 4/4 takt, med omväxlande lento-satser; derpå följer ett Andante con moto i samma takt med en något hastigare mellansats i 12/8 takt. Finalen utgöres af ett Allegro molto G-dur 3/4 takt, afbrutet af mellansatser i C och Ess-dur.

Okonstlad och naturlig, säger Niemann, framträder Aulin äfven i de vackra små föredragsstyckena op. 15, hvilka vi finna ganska underhållande utan tekniska svårigheter. Af dessa fyra stycken äro Toccatan och Gavotten dubbelt omfångsrikare (9 sidd. pianostämman) än de andra, Air och Menuett. Stycket Air påminner om den gamla Bach-stilen. Gavotten i C-dur har till mellansats en Musette i G-dur.

Hos Morales' sånger finner man i första och sista uttrycksfulla melodiska fraser; tonsättaren skattar för öfrigt väl mycket åt den ultra moderna djerfheten i harmoni och modulation. Texten är endast tysk.

Litteratur.

Finsk Musikrevy N:o 15 o. 16, första och andra augustihäftet, innehåller: † Albert Edelfelt af K. Flodin, — Vården om folkmusiken. Några jämförande synpunkter, af Otto Andersson — Intryck från musikfester i Tyskland, af Armas Järnefelt — Richard Strauss. En återblick, af V. Novacek — Finska teatern såsom konsertlokal, af Elis Lagus — Wagners stora kärlek, af Gerhard Schjelderup — Tidskrifterna — Småtiser; N:o 17, första septemberhäftet, innehåller: Wagners stora kärlek. (forts.) — Anton Bruckner, symfonikern, af dr. E. v. Komorzynski — En folkmelodis vandring (med notillustr.) af Otto Andersson — Kritik. Bref från Paris, af M. Beauzain — Småtiser.

Zeitschrift der internationalen Musikgesellschaft Jahrg. VI Heft. 12 har följande innehåll: Max Schneider (Berlin): Die alte Choralpassion in der Gegenwart; — Lucy E. Broadwood (London): English Folk-Song; — Hermann Abert (Halle a. S): Alte Studentmusik in Halle a. S.; — Friederich Ludwig (Potsdam): Noch einmal: Rezon's Rondelet in Stainers »Dufay»; — Musikberichte etc.

Neue Zeitschrift für Musik. N:o 37 innehåller: Dr. A. Schering: Gustav Mahler als Liederkomponist (forts.); — Dr. Hermann Kesser: Das Winzerfest in Vevey; — Ernst Wilhelm: Der Berater im Musikverlage; — Neue Musikalien, Büchershau etc.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. teatern.

Sept. 6, 11. Tschaikowsky: *Eugen Onegin* (Lanski: hr Nyblom, Olga: frk. Hesse).
» 7. Verdi: *Aida* (Radames, Amonasro, Ramphis: hrr Menzinsky, Forsell, Sjöberg).
» 8. Rossini: *Wilhelm Tell.*
» 9. Adam: *Konung för en dag.*
» 10. Mozart: *Figaros bröllop.*
» 13. Boito: *Mefistofeles.* (Mefistofeles: hr Wallgren, Faust: hr Malm).
» 14 R. Wagner: *Tannhäuser.*
» 16. Donizetti: *Regementets dotter.* Balett: *Dygnets timmar.*
» 17. Saint-Saëns: *Simson och Delila.*
» 18. R. Wagner: *Lohengrin.*

Östermalmsteatern.

Sept 2—10. Zeller: *Landsvägsriddarne.*
» 11—18. Joh. Strauss: *Wienerblod*, operett i 3 akter af V. Léon och Leo Stein (Gabrielle, Franziska Cagliari, Pepi Pleininger: frkn. Grünberg, Berentz, fru Rothgardt; Furst Ypsheim-Gindelbach, grefve Zedlau, grefve Bitowsky, Kagler, Joseph: hrr Ringvall, Allum, Engdahl, Sernqvist, Lund).

På Kgl. operan gifves fortfarande endast kända saker utan några personalförändringar. Hr Ödmann är fortfarande sjukrapporterad och en af teaterns bättre förmågor, fröken Edström, vistas ännu utrikes. Fru Hellström ha vi emellertid återfått, lyckligt hemkom-

men från triumferna i Amerika, och har den värderade artisten börjat sitt återuppträdande på operan i »Regementets dotter», hvarvid hon blef rikt hyllad.

Östermalmsteatern har afskedat »Landsvägsriddarne», som nog bjöd på delvis underhållande musik men en föga intresserande libretto. Rekommendabelt vore att göra åtskilliga strykningar i en så långtrådig operett, speciellt i den första akténs oändliga final, äfvensom att föreställningarna började kl. 1/2 8 i stället för 8, så att de kunde sluta något tidigare. Teatern bjuder nu på Joh. Strauss' »Wienerblod,» som först upptogs på Vasateatern i nov. 1902 och der i midten af februari 1903 upplefde 80:de föreställningen. Rollbesättningen är nu hufvudsakligen den samma.

Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. teatern. Repetitionerna på Wagners »Siegfried» pågå flitigt. Stenhammars »Gillet på Solhaug» kommer snart att återupptagas, dessutom emotses under terminen Marschners »Hans Heiling», som ej gifvits på många år (först 1865) samt Götz' »Hårdt mot hårdt», i öfversättning af Fr. Arlberg, uppförd här 1888. En debut väntas snart af herr Nils Fahlman, förut fördelaktigt bekant som konsertsångare. Han lär först komma att debutera med titelrollen i »Faust».

Musikkonservatoriet har börjat sin verksamhet, sedan inträdespröfningarne egt rum d. 2—7 september.

Konsertföreningens verksamhet under det kommande arbetsåret innefattar fyra orkesterkonserter i Musikaliska akademiens stora sal och fyra kammarmusikkonserter i Musikaliska akademiens orgelsal, med abonnemang. Dagarna för orkesterkonserterna äro bestämda till 24 oktober, 28 november, 6 februari och 20 mars; kammarmusikkonserterna äga rum 30 oktober, 9 december, 9 januari och 27 mars. Dessutom gifvas fyra folkkonserter med orkester, hvartill lokal och dagar ännu icke äro fastställda. Programmet till första orkesterkonserten är, med anledning af 150 års-dagen af W. A. Mozarts födelse, som under stundande säsongen inträffar, ämnadt att uteslutande omfatta verk af Mozart, hvartill fru Caroline Östberg och hr Wilh. Stenhammar utlofvat sin medverkan som solister. Programmen och solisternas namn vid öfriga konserter komma med snaraste att offentliggöras.

Nya Filharmoniska sällskapet har nu sitt program färdigt till det nyinstundande musikåret. Sällskapet ämnar under dettas lopp gifva två stora konserter. Vid den första, hvilken hålles å k. teatern i november, skola utföras följande tonverk för soli, kör och orkester: Beethovens körfantasi, hvari det stora pianopartiet skall spelas af Wilh. Stenhammar, vidare Händels »Trauerhymne» (för första gången i Stockholm) och W. Stenhammars nya, mycket fordrande komposition »Ett folk», till Verner v. Heidenstams dikt med samma namn. Den andra konserten, afsedd att gifvas i Östermalms kyrka under loppet af mars eller april, skall upptaga Bachs storverk Matteus-passionen, som nu icke hörts i Stockholm på 10—11 års tid. Som dirigent har sällskapet äfven nu förmånen att äga hr Stenhammar.

Kapellmästare R. Henneberg afreste i början af månaden till Berlin för att öfvervara Hennebergsche Gesangfreundes 60 års-jubileum. Denna manskör, som bekant en af Berlins förnämsta, stiftades 1845 och leddes i 40 år af hr Hennebergs fader. Själf är hr Henneberg hedersledamot af föreningen och har skrifvit festkantaten till jubileet.

O. D-kören, samma kör som i somras sjöng i utlandet, har under tiden 15—17 d:s konserterat i Södertälge, Nyköping, Köping, Eskilstuna, Strängnäs och Västerås.

Prof. Adolphe Amigo, hvilken hos prof. Wilhelmj i Biberich studerat violinspel, har nyligen gästat födelsestaden Stockholm. Redan som elev vid härvarande konservatorium väckte hr Amigo genom sina ovanliga violinanlag berättigadt uppseende. I likhet med många andra, har han sökt och funnit ett vidare och tacksammare verksamhetsfält i utlandet än här hemma.

Sålunda har hr Amigo medverkat vid ett flertal stora orkesterkonster under Nikisch, Rich. Strauss, Hans Richter m. fl. och är sedan en följd af år anställd som hufvudlärare i violinspel vid konservatoriet i Kasan i Ryssland, i hvilken egenskap han dessutom leder orkester- och kammarmusikkonserterna därstädes.

Svensk musik i London. Hr och fru Morales, som nu hemkommit från ett besök i London, ha äfven lemnat bidrag till den där florerande musiksäsongen. Sålunda gaf fru Clary Morales en Liederabend i German Athenaeum, därvid hon förutom en del tyska kompositioner föredrog tre sånger af Emil Sjögren, hvilka mottogos med förtjusning. Hr Olallo Morales vann bifall med några pianonummer. Vid en konsert i Tonal Art Club gjorde fru Morales likaledes succès med Sjögrenssånger, hvarjämte hon föredrog några romanser af sin make.

Göteborg. Till kapellmästare vid den stående symfoniorkester, som börjar sin verksamhet den 1 instundande oktober, har styrelsen för Göteborgs orkesterförening utsett direktör Friedrich Hammer i Lausanne.

Gefle. Söndagen d. 17 d:s. gafs af Operaturnéen, direktion Sigurd Hagman, premiär å Gefle teater, där operan »Aida» uppfördes inför en i det närmaste fullsatt salong. Att sätta upp och gifva en så dyrbar opera som »Aida» kan tyckas vågadt, men lyckligtvis gick det förvånansvärdt bra.

Från våra grannland.

Helsingfors. 31 juli—11 sept. På Brunnshusteatern har under sommaren Ranftska operettsällskapet gästat och den 11 aug. afslutat sejouren. Af operetter som uppförts må nämnas »Madame Sherry», »Lille hertigen», »Boccaccio», »Surcouf», Sjökadetten», »Sköna Helena». D. 27 började Finska nationalteatern sin säsong med folklustspelet »Tukkijoella» (musik af O. Merikanto); Folkteatern den 31 aug. och Svenska teatern d. 1 sept., dessa båda med dramatiska pjeser. Från slutet af augusti har i Brunnshuset konserterats af Luttemanska kvintetten med biträde af violinisten Ollie Torbett och pianisten Max Frohnert. D. 7 aug. gaf sångkören M. M. före sin afresa till Köpenhamn konsert i Brandkårshuset. Första numret på programmet var »Öresund» af Hansen, föröfrigt utfördes sånger af Palmgren, Sibelius, Törnudd, Flodin, Mikkola, Söderman, Bellman etc. — På Finska nationalteatern kommer Puccinis »La Tosca» att uppföras d. 20, 22, 25, 27, och 29 sept. under maestro Arturo Vignas ledning. Tosca sjunges af mme Aino Ackté, Cavaradossi af den celebre tenoren signor Frosini, Scarpia af sgr. Parvis, Spoletta, af sgr. Francesconi. Filharmoniska sällskapets orkester kommer att medverka. — Helsingfors' Musikinstitut begynte sitt nya läroår d. 9 sept. Herr Ettore Gandolfi kommer att efterträda hr Ojanperä som sånglärare. Till lärare i violoncellspel har antagits hr Bror Pettersson, elev af prof. Becker, förut lärare vid konservatoriet i Offenbach.

Kristiania. 5 aug.—11 sept. På Centralteatern har under sommaren hållits i med »Madame Sherry». Från d. 26 aug. har några gånger återupptförts »La Bohème» af Puccini med fru Sperati Jordan s.m Mimi och fru Nathalie Hansen som Musette, hvilka båda i Bergen med stor framgång utfört dessa partier. Folkteatern har under aug. haft dramatisk repertoar. D. 13 aug. (— folkomröstningsdagen) gafs på Nationalteatern först folkkonsert, naturligtvis norskt program med saker af Svendsen, Elling, Grieg, Nordraak, Halvorsen och Selmer samt med biträde af sångaren Emil Nielsen; på aftonen gafs äfven som »folkföre-

ställning» Sigurd Jorsalafar. Af pjeser med musik har denna teater från 15 aug. uppfört »Brand» (25:te gång) »Fossegrimen» och Maria Stuart i Skottland» samt ytterligare d. 19 och 26 symfonikonserter, äfven dessa med uteslutande norskt program. — I St. Hanshaugen gaf Nationalteaterns orkester sin sista konsert d. 11 aug. D. 3 sept. gafs der stor konsert af Orkesterföreningen.

Köpenhamn. Aug 17—Sept 11. Kgl. teatern började spelåret d. 31 aug. med en minnesfest till hågkomst af Aug. Bournonville, den berömde balettmästaren, som föddes här för 100 år sedan, d. 21 aug. 1805. Bournonville var 1861—64 anställd som intendent vid kgl. teatern i Stockholm, men för öfrigt verkande i Köpenhamn, der han komponerat många stora, der fortfarande gifna baletter. Ofvannämnda minnesfest hade följande program: 1. Bournonvilles minde, festspel, arrang. af Hans Beck (musik arr. af Axel Grandjean); 2. Uvertyr till baletten »Arcona», af J. P. E. Hartmann; 3. »Valkyrian», balett i 4 akter af Bournonville, musik J. P. E. Hartmann; 4. Epilog af Sophus Bauditz (deklam. af fru Hennings). Föreställningen gafs till förmån för balettens privata pensionsfond. Kgl teatern har för öfrigt från 6 sept. af pjeser med musik gifvit »Den flygande holländaren» och »Faust» samt för första gången Bizets »Djamileh». — Casino-teatern har under augusti och till 11 sept. uppfört »Orfeus i underverden».

Finska sångkören M. M. gaf d. 18 aug. afskedskonsert i Tivolis konsertsal, och följande dag före afresan en populär matiné. I samma lokal har i aug. fru Norrie jemte hr Sven Scholander gifvit visaftnar, äfvensom fru Viehe-Bérény. Norrie-Scholander-turnén har för öfrigt 23—27 aug. sträckt sig till flere platser nära Köpenhamn. Den 9 sept. gafs i Tivolisalen den årliga benefice-föreställningen för kapellmästare Joachim Andersen, då programmet upptog: 1 Tschaikowsky: Symphonie patétique; 2 B. Wagner: final septett ur »Tannhäuser» (sångartäflan).

Från andra land.

En ny opera af Saint-Saëns. "Simson och Delilas" kompositör har nu fullbordat en ny opera, som kommer att uppföras redan denna vinter. Libretton är skrifven af Angé de Lassus, och verket skall bära titeln "L'Ancêtre" ("Stamfadern"). Saint-Saëns, som hittills hållit sig på den klassiska legendens område vid valet af ämnen till sina operor, har denna gång vågat sig på en modernare genre. Det första uppförandet kommer att ega rum i Monte Carlo.

En storartad festhall. Med hänsyn till den planlagda sångartäflingen 1907 i Frankfurt am Main ämnar staden låta bygga en festhall, som skall innehålla 25,000 sittplatser och upptaga en yta af 14,000 kv.-m. Kostnaderna anslås till 3 à 4 millioner mark. Det blir den största sal i Tyskland, dubbelt så stor som glaspalatset i München.

Elgars oratorium "Apostlarna" skall i vinter utföras af Berlins Singakademie, hvars säsongprogram dessutom upptager Beethovens Missa solemnis, Bachs Juloratorium, Matteuspassion; Haydns Skapelsen samt Brahms' tyska Requiem, Nänie och Gesang der Parzen.

Ett hittills outgifvet verk af Richard Wagner. Ett af Wagners ungdomsverk, en pianofantasi i Fiss moll, som är dateradt i Leipzig den 27 november 1831, kommer i den närmaste framtiden att utgifvas på Kahnt Nachfs förlag i Leipzig. Kompositionen har ställts till utgifvarens förfogande ur Wagnerarkivet i Bayreuth, och inkomsten tillfaller Wagnerstipendiefonden.

Dödsfall.

(Juni—sept.)

Achard, Léon, berömd fransk tenorsångare, f. 16 febr. i Lyon, † under juli månad i Paris. Lärjunge af Bordogni och Pariskonservatoriet, debuterade han 1854 på Théâtre lyrique. Tillhörde operan i Lyon 1856—62 och var sedan anställd vid Opéra Comique till 1870. Efter en utländsk tourné sjöng han åter i Paris, på Stora Operan 1873—76. Från 1887 har han varit sångprofessor vid konservatoriet.

Been, Lars Magnus, musikdirektör, kantor och organist i Allerum och Flenninge, Skåne, sedan 1857 associé af Musikaliska akademien, afled i aug. i Allerum 85 år.

Bulthaupt, Heinrich, dramaturg, professor, f. 1849 i Bremen, † derst. 20 aug; sedan 1879 stadsbibliotekarie i Bremen. Vidt bekanta äro hans verk. »Dramaturgie des Schauspiels» och »Der Oper». B. har skrifvit åtskilliga texter för framstående komponister, så Reinthalers »Das Käthchen von Heilbronn», Rubinsteins »Christus», d'Alberts »Kain», Bruchs »Feuerkreuz» m. flera.

Dahlström, Knut Leopold, musikdidektör organist i Hedvigs församling, Norrköping, f. 1871, afled i Stockholm i augusti.

Eitner, Robert, förtjenstfull musikhistoriker, f. 22 okt. 1832 i Breslau, har under sommaren aflidit. Som ung pianolärare kom han till Berlin och upprättade der 1863 en musikskola samt utgaf »Hilfsbuch beim Klavierunterricht» (1871). Eitners mest betydande verksamhet är på det historiska och bibliografiska området. Så föranledda han 1868 bildandet af »Gesellschaft für Musikforschung», hvars »Monatshefte für Musikgeschichte» finnas i 36 årgångar. Flera andra arbeten, särskildt om den äldre musiken, ett »Quellenlexikon. Bibliographie über die Musiker und Musikgelehrten», etc. ha gjort honom bekant. Sedan tjugo år var han bosatt i den lilla staden Templin.

Hrimaly, Jaromir, musiker, f. i Böhmen, † i Helsingfors 25 juni, 59 år. Som ung kom han till Finland och har i Helsingfors' Musikinstitut varit lärare i violoncellspel.

Langer, Ferdinand, violoncellist, kapellmästare vid hofteatern i Mannheim, komponist, f. 21 jan. 1839, n Heidelberg, afled i aug. L. är bekant genom sina operor »Dornröschen» (1873), »Aschenbrödel» (1878), »Murillo» (1887) och »Der Pfeifer von Hardt» (folkopera, Stuttgart 1894) samt för sin bearbetning af Webers opera »Silvana».

Löfgren, Helène, bekant f. d. operettsångerska med ganska kraftig ehuru något skarp stämma, f. 8 okt. 1855 i Gefle, afled d. 18 juli å London Hospital, der hon intagits som fattigpatient. Frök. L. debuterade med framgång i jan. 1876 på Mindre teatern i Stockholm (»Hammerska ladan») som prins Orlofsky i »Läderlappen» och sjöng der flere framstående operettpartier. 1881—82 var hon anställd vid Tivoliteatern i Kristiania, der hon bl. a. sjöng Bocaccio, Nancy i »Martha» etc. Hon öfvergick sedan till Nya teatern i Stockholm, der hon stannade till 1884, då hon reste till Wien att studera sång för fru Dustmann-Meyer i afsigt att utomlands bli fästad vid någon operascen. Om hennes lefnadsöden i utlandet har man ej några underrättelser.

Löschhorn, Albert, pianist och komponist, f. 27 juni 1819 i Berlin, † derst. under försommaren. Elev af Ludvig Berger (1837—39) och Grell i Berlin verkade han der såsom pianolärare från 1851 och utnämndes 1858 till professor. L. är vida bekant musikpedagog genom sina Etyder, Sonater och Sonatiner, har dessutom skrifvit en mängd salongsstycken, suiter och pianokvartetter. Man har ock af honom en »Führer durch die Klavierlitteratur» (1885).

Sjöberg, Victor, litteratör, mångårig medarbetare och äfven musikkritiker i »Dagens Nyheter», f. 26 febr. 1836 i Göteborg, afled i Stockholm d. 25 aug.

Svensk Musiktidning.

Nordiskt Musikblad. — **25:te** årgången. — *För hvarje musikaliskt hem, utgifves 1905 efter samma plan som förut, innehållande* ***populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter*** *med* ***biografier*** *etc. Tidningen utkommer två gånger i månaden (utom juli—aug.). Pris* ***5 kronor*** *pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å* ***Expeditionen, Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården,*** *i* ***bok- och musikhandeln,*** *å posten och tidningskontor.* ***I landsorten*** *prenumereras bäst å* ***posten.***

Obs.! *Nyttan af en musiktidning för musikbildningen i hemmet torde ej kunna bestridas. Framför dagliga tidningar eger en sådan fördelen att den förvaras och bildar, så att säga, en musikhistorisk uppslagsbok. Rätta platsen för utgifvandet af en musiktidning är hufvudstaden, där musiklifvet är högst och rikast utveckladt. Svensk Musiktidning meddelar ock en kontinuerlig redogörelse för musiklifvet i vår hufvudstad, i landsorten samt i Norges, Finlands och Danmarks hufvudstäder, utförliga biografier med fina porträtt, instruktiva artiklar, följetonger m. m.*

Stockholms Musikinstitut,

Brahegatan 7 B, öfver gården 1 tr. upp.

Höstterminen börjar den 15 September.

Anmälningstid den 13 och 14 September kl. ½ 1—½ 3 e .m. samt ½ 6—½ 7 e. m. Efter d. 15 September anmälnings- och mottagningstid Måndagar och Torsdagar kl. ½ 2—½ 3. — Prospekt tillhandahålles.

Sigrid Carlheim-Gyllensköld.

Å Svensk Musiktidnings Expedition, Kammakaregatan 6, samt i bok- och musikhandeln finnes till salu

MELODISKA MINNESBLAD

4 Pianostycken — *Barcarole, Mazurka, Canzonetta, Nenia* — af Frans J. Huss. Pris 1 kr.

OBS. OBS.

Musik-lärare

och

-lärarinnor

kunna annonsera **billigt** i

SVENSK MUSIKTIDNING.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen. Mottagning kl. 9—10 f. m. och 3—4 e. m. Tel. Brunkeberg 14 97.

Kammakaregatan 6, I tr. öfv. gården.

Frans J. Huss.

OBS. Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris endast kontant å expeditionen.

J. G. MALMSJÖ, PIANOFABRIK

Kongl. Hofleverantör

GÖTEBORG

Etablerad 1843

Begagnade instrument tagas i utbyte. Bekväma afbetalningsvilkor.

Den *enda* svenska Pianofabrik, som vid mångfaldiga täflingar *alltid* erhållit *högsta* priset.

Talrika intyg från framstående musici och konstnärer.

GULDMEDALJ »för utmärkta flyglar och pianinos»

Göteborg 1891 Malmö 1896 Stockholm 1897

ensam bland svenska pianofabriker. Inalles *21 första pris*

Svensk Musiktidnings MUSIKBILAGA 1904

finnes att köpa, pris 1 kr., och innehåller vackra Pianostycken af **Gustaf Hägg, Theodor Kirchner, Ignotus** *samt en sång af* **A. M. Myrberg.**

Fröken

HEDVIG SVENSSON

återupptager sina pianolektioner *måndagen den 18 September.*

Anmälningar mottagas från den 1 Sept. hvarje Torsd. och Fred. kl. 3—½ 4 e. m.

Storgatan 46, 2 trappor.

Allm. tel. 20440.

För Porträttsamlare!

Fina Sköntrycks-exemplar af Svensk Musiktidning, flera årgångar, säljas billigt å tidningens expedition.

Eleganta Permar

till ***Svensk Musiktidning*** finnas till salu uti flera färger. Pris kr. 1,50, hos A. F. Högbergs bokbinderi, Davidbagares gata N:o 22—24.

J. LUDV. OHLSSON

STOCKHOLM

Hamngatan 18 B.

Flyglar, Pianinos och **Orgelharmonier** af de bästa *svenska* och *utländska fabriker* i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för instrumentens bestånd.

Obs.! **Hufvuddepôt** för **Blüthners** och **Rönischs** världsberömda Flyglar och Pianinos.

INNEHÅLL:

Francesco Tamagno (med porträtt) — Gounod om sin »Faust». — Från Londons musiksäsong, af O. M. — En debutant för 50 år sedan. — Musikpressen — Litteratur. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten, från våra grannland och andra land. — Dödsfall. — Annonser.

Walinders Tryckeri Aktiebolag, Stockholm 1905.